

Zápis z online jednání konaného 8. září 2022 od 13:00 do 15:00 prostřednictvím platformy webex

Přítomné členky a členové:

Rut Bízková (předsedkyně pracovní skupiny (PS), Rada pro výzkum, vývoj a inovace – RVVI), **Hana Tenglerová** (NKC – gender a věda Sociologického ústavu AV ČR – NKC), **Zuzana Weisgärberová** (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – MŠMT), **Marta Musilová** (Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR: ÚV – RRP), **Tomáš Kostelecký** (člen AR AV ČR, Sociologický ústav AV ČR – SOÚ AV ČR), **Jiří Kolísek** (MZE - Výzkumný ústav veterinárního lékařství – VÚVeL), **Luděk Knorr** (Katolická teologická fakulta UK v Praze – KTF UK), **Jana Dvořáčková**, **Kateřina Kusáková** (obě Technologická agentura ČR – TA ČR), **Ivana Kotrbatá** (Ministerstvo průmyslu a obchodu – MPO), **Vít Céza** (MŽP – CENIA), **Marie Novotná** (Odbor koordinace vědy, vývoje a inovací Úřadu vlády ČR – ÚV), **Jiří Kolman** (Ústav výzkumu globální změny Akademie věd ČR – ÚVGZ), **Michal Hlavačka** (Technologické centrum AV ČR – TC AV ČR), **Vladimíra Petráková** (Ústav fyzikální chemie Jaroslava Heyrovského Akademie věd ČR – ÚFCH AV ČR), **Lucie Kureková** (Odbor koordinace vědy, vývoje a inovací Úřadu vlády ČR – ÚV)

Hosté: Barbora Košťářová, Odbor kabinetu ministryně pro vědu, výzkum a inovace – MVVI), Petra Huječková (Grantová agentura ČR – GA ČR), Jana Burešová (GA ČR), Jiřina Fryčová (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy - MŠMT)

Nepřítomni: Martina Bártová (Kancelář Akademie věd ČR – KAV), Lukáš Macenauer (TA ČR), Hana Fruhwirtová (GA ČR), Luboš Náhlík (člen AR AV ČR, Ústav fyziky materiálů AV ČR – ÚFM AV ČR)

Program:

- 1) Informace o stavu pokroku ve věcech (rekapitulace úkolů z minulého zasedání):
 - a) Informace o semináři „Gender v obsahu znalostí VaVal“ (H. Tenglerová)
 - b) Informace o projednávání materiálu k řetězení úvazků na zasedání RVVI (R. Bízková)
 - c) Průběžné (předběžné) informace o přípravě souhrnné analýzy účasti České republiky v programu Horizont 2020 a rozpracování postupů k realizaci doporučení (M. Hlavačka, nový člen PS za TC AV ČR)
 - d) Informace o průběhu Kulatého stolu konaného dne 7. června 2022 (Marta Musilová)
 - e) Informace o přípravě Analýzy stavu výzkumu, vývoje a inovací ČR a jejich srovnání se zahraničím (L. Kureková)
- 2) Podněty z rzmv@vlada.cz
 - a) Jak se postarat, aby lidé měli více peněz v rámci projektů Horizon Europe
 - b) AZV Juniorské granty (věkové limity/rodičovství a omezení účasti v soutěži pro lidi, kteří dočasně „opustili“ vědu)

- 3) Gender v obsahu znalostí (úvodní debata, podkladový materiál členkám a členům rozeslán)
- 4) Různé

Diskuze:

Předsedkyně PS zahájila jednání. Zástupkyně MŠMT Z. Weisgärberová představila novou členku PS J. Fryčovou, která ji od příštího jednání PS nahradí.

Ad 1a) Informace o semináři „Gender v obsahu znalostí VaVal“ (H. Tenglerová)

Zástupkyně NKC podala informaci o plánovaném semináři. Seminář se bude konat dne 24. 10. 2022 od 9:30 online formou. Délka trvání semináře je plánována cca 2 hodiny. Je připraven abstrakt a registrační formulář. Po finální úpravě bude rozeslán společně se zápisem z jednání dnešní PS. Seminář bude, kromě nastínění obecné problematiky, věnován praktickým věcem se zaváděním opatření na podporu genderové rovnosti (zkušenosti z TA ČR, na evropské úrovni atd.).

Ad 1b) Informace o projednávání materiálu k řetězení úvazků na zasedání RVVI (R. Bízková)

Předsedkyně PS shrnula genezi této problematiky a sdělila, že materiál doplněný o podrobnější konkretizaci doporučení by měl být projednán na 382. zasedání RVVI dne 30. 9. 2022. Dále uvedla, že by bylo vhodné specifikovat zadání v rámci plnění předmětu veřejné zakázky „Koncepční a analytická podpora RVVI“ tak, aby RVVI získala odbornou podporu a podklady z TC AV ČR k této problematice. Předsedkyně PS vyjádřila ochotu účastnit se společně s prof. Jurajdou jednání s TC AV ČR při specifikaci zadání, které by mimo jiné mělo zohlednit i jiné plánované činnosti v této oblasti tak, aby nedocházelo k duplicitnímu řešení agendy.

Zástupkyně NKC podala informaci o domluvě NKC a Komise pro rovné příležitosti AV ČR provést v příštím roce monitoring aktivit v oblasti genderové rovnosti a plnění úkolů vyplývajících z vládních strategií na ústavech AV ČR formou dotazníkového šetření, v rámci něhož by měly být mimo jiné vzneseny otázky týkající se problematiky řetězení úvazků ve VaVal. V této souvislosti se zkontaktuje s TC AV ČR k vyloučení případných duplicit v agendách.

Ad 1c) Průběžné (předběžné) informace o přípravě souhrnné analýzy účasti České republiky v programu Horizont 2020 a rozpracování postupů k realizaci doporučení (M. Hlavačka)

Zástupce TC AV ČR podal informaci o průběhu přípravy souhrnné analýzy. V průběhu září mají pro tuto studii interní deadline, v průběhu prosince by mělo dojít ke konsolidaci všech kapitol a částí. Pokud jde o genderovou dimenzi, TC AV ČR požádalo o asistenci při zpracování této kapitoly NKC.

Ad 1d) Informace o průběhu Kulatého stolu konaného dne 7. června 2022 (Marta Musilová)

Zástupkyně RRP shrnula ve své prezentaci závěry kulatého stolu. Upozornila zejména na problém některých rezortů spojený s nepochopením genderového hlediska a neochotu se o této problematice něco naučit. Některé rezorty zaměřují dimenzi pohlaví a genderu v obsahu VaVal za vyrovnané zastoupení žen a mužů.

Zástupkyně NKC navrhla v této souvislosti zapojení všech poskytovatelů do PS.

Předsedkyně PS apelovala na potřebu bilaterální spolupráce s jednotlivými rezorty z hlediska lepšího pochopení genderové problematiky. Otázka zapojení rezortů do PS bude řešena s ministryní pro vědu, výzkum a inovace (MVVI). Předsedkyně PS dále upozornila na výzvu v OPZ+ zaměřenou na rovné příležitosti žen a mužů: https://www.esfcr.cz/prehled-vyzev-opz-plus/-/asset_publisher/SfUza2tXdZGm/content/genderove-nestereotypni-volba-studijniho-oboru-a-povolani-1-?inheritRedirect=false.

Zástupce ÚVGZ navrhl v souvislosti s programy NAKI Ministerstva kultury zvážit možnost nastavení generálních standardů pro české prostředí, např. po vzoru plánů genderové rovnosti v rámci programu Horizont.

Zástupkyně NKC upozornila na metodiku vytvořenou v roce 2020, která je však pouze doporučující. Obsahuje příklady dobré praxe pro poskytovatele z hlediska genderové rovnosti. Závaznost dokumentu by bylo třeba vyjednat s MVVI. Podpořila dále návrh bilaterální spolupráce s rezorty, zejména s Ministerstvem kultury, Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem zdravotnictví. Z kapacitních a časových důvodů tato jednání budou realizovatelná pravděpodobně až v příštím roce.

Zástupce KTF UK v souvislosti s Ministerstvem kultury zmínil, že programy NAKI jsou nestandardní i v jiných ohledech, např. nejsou digitalizovány, což v praxi vede ke zvyšování administrativní zátěže příjemců.

Ad 1e) Informaci o přípravě Analýzy stavu výzkumu, vývoje a inovací ČR a jejich srovnání se zahraničím (L. Kureková)

L. Kureková podala informaci k přípravě Analýzy VaVal za rok 2021, termín předložení analýzy je stanoven na 385. jednání RVVI dne 16. prosince 2022. Kapitola Lidé ve VaV bude oproti předchozím rokům doplněna o analytické podklady, které budou zaslány v průběhu září – viz spolupráce s pí Petrákovou (Czexpats) a s pí Czesannou (NVF). Dále za využití dat z IS VaVal byla připravena pilotní analýza hlavních řešitelů projektů – průběžně konzultováno s pí Tenglerovou (NKC).

L. Kureková poděkovala členům PS za zasláné připomínky a komentáře k tzv. Technickým doporučením a Datovým zdrojům a informovala je, že je možné zasílat své podněty i v průběhu září. Zástupkyně NKC upozornila na riziko ztráty informací o pohlaví v případě absence informací o rodných číslech.

Ad 2) Podněty z rzmv@vlada.cz:

Ad 2a) Jak se postarat, aby lidé měli více peněz v rámci projektů Horizon Europe?

Předsedkyně PS ocenila podnět zasláný Dr. Růžkovou z Botanického ústavu AV ČR a uvedla, že by se s Dr. Růžkovou ráda setkala osobně. První cofundy, které vznikly v TA ČR, vznikly z jejího podnětu.

Ad 2b) AZV Juniorské granty (věkové limity/rodičovství a omezení účasti v soutěži pro lidi, kteří dočasně „opustili“ vědu)

Předsedkyně PS uvedla, že AZV byla opakovaně předmětem diskuse na jednáních RVVI. Tím, že na Ministerstvu zdravotnictví nejsou lidé, kteří by měli vysloveně jen tuto agendu

výzkumu na starosti, není na koho se obracet a AZV jako rozpočtová organizace Ministerstva zdravotnictví funguje poměrně samostatně.

Oběma podněty se PS bude dále zabývat a na příštím jednání PS bude podána informace o řešení.

Zástupkyně NKC uvedla, že je třeba vytvořit větší apel na poskytovatele v této věci, neboť věkové limity jsou diskriminační. AZV nezohledňuje rodičovskou dovolenou a trvá na věkovém limitu 35 let.

Zástupce ÚVGZ doplnil, že problém věkových limitů řešili v minulosti nejen u žen, ale i u mužů, např. zahraničních vědců, kteří strávili rok na vojně.

Zástupce KTF UK navrhl zformalizovat projednání podnětu a zaslat AZV stanovisko PS se závěrem, že se podnětem PS zabývala s konkrétním doporučením. Předsedkyně PS jako členka RVVI to navrhne ze své pozice.

Ad 3) Gender v obsahu znalostí VaVal (úvodní debata k zaslanému podkladu):

Zástupkyně NKC seznámila přítomné s výsledky analýzy uplatnění genderové dimenze v obsahu výzkumu u poskytovatelů. Tato agenda byla zadána v rámci projektu STRATIN. Požádala přítomné o distribuci pozvánky na workshop po jejím obdržení mezi další zájemce, kterými jsou ideálně zaměstnanci/zaměstnankyně poskytovatele (ministerstva s agendou výzkumu, GA ČR, TA ČR, atd.).

V navazující diskusi zástupkyně ÚFCH AV ČR poukázala na důležitost komunikace této problematiky, kterou uvedla na příkladu výzkumu v oblasti ženského zdraví, která je dosud poměrně neprobádanou. Apelovala na možnost komunikovat problematiku genderu v obsahu znalostí VaVal ve vědě jako příležitost pro vědce, nikoliv jako pouhou povinnost vykazování určitých dat.

Zástupce KTF UK upozornil na vzor přihlášky švédské agentury Vinnova, která ukazuje, jak se tato problematika řeší technicky (sběrem dat): <https://www.vinnova.se/en/m/equal-innovation/gender-equality-in-project-results/>.

Zástupkyně NKC upozornila na portál „Jedna velikost nestačí“, který se problematice věnuje na popularizační úrovni: <https://genderaveda.cz/jedna-velikost-nestaci/>.

Ad 4) Různé:

Byla podána informace o konání semináře Ženy v soukromém výzkumu: <https://www.facebook.com/events/737124290826387>,

<https://www.picpraha.eu/akce/event/16>.

Dále byla podána informace o akci pořádané NKC v rámci českého předsednictví, která se týká sexuálního obtěžování v akademické sféře – konference Gender Based Violence in Academia: <https://gbv2022.eu/>.

NKC má naplánováno řadu aktivit v nejbližší době k této problematice – ve spolupráci s MŠMT příprava schůzky ombudsošob na VŠ, setkání se studentskými spolky, které se problematikou zabývají, pokračuje také evropský projekt UniSAFE, jehož se NKC účastní (na

evropské úrovni bude generovat data o prevalenci tohoto jevu a generovat doporučení pro instituce), aj.

Závěr:

Příští jednání proběhne dne 1. 11. 2022 od 9:30 do 11:30. Preferována je forma osobního setkání.

Zapsala: M. Novotná

Schválila: R. Bízková, předsedkyně PS a členka RVVI